

VM - valtiovarainministeriö

VM071:00/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi perintö- ja lahjaverolain ja tuloverolain 47 §:n muuttamisesta

Perhehuoltajan kuolemantapauksessa maksettavien vakuutuskorvausten verotusta ei pidä kiristää

- Perusteet kuolemantapauskorvausten osittaisten verovapaudelle ovat edelleen olemassa. Läheisen kuolema on paitsi inhimilliseltä kannalta myös taloudellisesti erittäin merkittävä negatiivinen tapahtuma, jonka seurauksilta varautumiseen ei pitäisi kohdistaa veronkiristyksiä. Päinvastoin, yhteiskunnan kokonaisedun kannalta olisi järkevää, että verorasitusta tältä osin kevennettäisiin.
- Suomalaiset perheet ovat varautuneet perhehuoltajan mahdollisen kuoleman taloudellisiin vaikutuksiin varsin vaatimattomasti. Taloudellisen turvan vaje on merkittäväällä osalla kotitalouksista mittava, jos perheessä on pieniä lapsia ja perheellä on asuntolainaa.
- Lakisääteinen sosiaaliturva ei riitä kattamaan kotitalouksien asuntovelan, tai muitakaan pakollisia kustannuksia toisen tai kummankin perhehuoltajan kuoleman tapauksessa. Kansalaisia tulisikin kannustaa vapaaehtoisen henkilövakuutusten ottamiseen, jotta perheiden toimeentulo turvattaisiin myös kuolemantapauksen sattuessa, eikä taakka kävisi kohtuuttomaksi jäljelle jäävän perheen, eikä yhteiskunnankaan osalta.
- Henkilövakuutuskorvausten verotusta kiristämällä osa ennestäänkin vaatimattomista vakuutuskorvauksista menisi jatkossa fiskaalisen tarpeen täyttämiseen perheen kohtaamien taloudellisten iskujen pehmentämisen sijaan. Huoltajan kuolema voi johtaa merkittäviin taloudellisiin ja sosiaalisiin vaikeuksiin. Vastaavasti suunnitellun muutoksen fiskaalinen merkitys on pienehkö.
- Vakuutuskorvausten verotusta ei tule kiristää eikä tällaisia muutoksia tulisi edes suunnitella ilman riittävää lain valmistelua ja arvioita vähintään tarvittavasta siirtymäajasta, jotta vakuutusyhtiöt ja niiden asiakkaat pystyvät varautumaan tuleviin muutoksiin.
- Säästöhenkivakuutusten osalta ei tule tehdä ennenaikaisia erillisratkaisuja ennen säästämisen verotuksen kokonaistarkastelua, koska muutoin lopputuloksena saattaa olla epätarkoituksenmukainen ja verolainsäädännön kokonaisuuteen yhteensopimaton säännöstö.

1 Kuolemantapauskorvauksen verotuksellisen erityisaseman perusteet

Veropohjan tiivistäminen ja sijoitustuotteiden verotuksen neutraalisuuden tavoittelu edistää tehokkuutta ja on siten yhteiskunnallisella tasolla kannatettava asia. Kuole-

22.8.2016

Poikonen Piritta, Jormalainen Jouko, Redsven Mona

manvaravakuuttaminen ei kuitenkaan ole sijoittamista, vaan varautumista lähiomaisten taloudellisen aseman turvaamiseksi perheen ansiotason äkillisen alentumisen johdosta.

Kuolemantapauskorvauksen verotuksellinen erityisaseman perustelu löytyy säädöshistoriasta. Ennen vuoden 1996 perintö- ja lahjaverouudistusta kuolemantapauskorvauksesta ei maksettu perintöveroa, jos vakuutus sisälsi edunsaajamääräyksen. Syynä oli se, että vakuutetun kuolema aiheuttaa aina taloudellisia menetyksiä ja vaikeuksia hänen läheisilleen. Taustalla oli esimerkkitalanne perhettä elättäneen yllättävästä kuolemasta, jossa perheen tulot häviävät ja asuminen omassa kodissa vaarantuu taloudellisista syistä.

Yhteiskunnalla oli ja on edelleen erityinen tarve olla pienentämättä verotuksella leskelle ja lapsille maksettavaa korvausta. Tyypillisesti kuolemantapauskorvaus maksetaan kuolleen leskelle ja/tai lapsille. *Huomattakoon myös erityisesti, että muille kuin vakuutetun lähiomaisille henkivakuutuksesta maksettavat kuolemantapauskorvaukset ovat kokonaisuudessaan veronalaista pääomatuloa.*

Vakuuttamisen perusidea on, että vakuutuksenottajat varautuvat yhdessä siihen, että tietty riski toteutuu. Tämä on kokonaistaloudellisesti edullisempaa siihen verrattuna, että jokainen varautuisi riskiin yksin. Vakuuttaminen on yhteiskunnallisesti merkittävä asia, koska kansalaiset voivat ennakoivasti varautua taloudellisiin ja toimeentulollisiin riskeihin ja siten laajentaa omaa sosiaaliturvaansa. Vapaaehtoisilla henkilövakuutuksilla järjestetään sitä osaa taloudellisesta turvasta, jota yhteiskunta ei pysty takamaan. Tällaiselle kansalaisten omaehtoiselle varautumiselle on siten kasvavaa tarvetta, kun sosiaaliturvan kattavuuttakin jatkuvasti pienennetään.

Yhteiskunnalle tällaiseen taloudellisesti järkevään käyttäytymiseen kannustaminen on erityisen hyödyllistä, koska taloudellisessa ahdingossa oleva henkilö tai perhe voi aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Verotuksen oikea kohdentaminen on keino ohjata verovelvollisten käyttäytymistä toivottuun suuntaan ja siten pienentää myös yhteiskunnalle myöhemmin aiheutuvia kustannuksia.

Kuolintapauskorvauksen verotuksen erityinen kohtelu lähtee siitä arvoperustasta, että yhteiskunnalla on erityinen tarve helpottaa esimerkiksi lesken ja lapsien tilannetta toisen huoltajan kuolintapauksessa eikä ajaa heitä kohtuuttomiin ratkaisuihin esim. oman asunnon pakkomyyntiin verojen maksamisen vuoksi. Tämän arvoperustan merkitys ei ole pienentynyt kuluneiden vuosien aikana, vaan on entisestään korostunut mm. asuntojen hintojen nousun vuoksi.

2 Suomalaiset ovat huonosti vakuutettuja perhehuoltajan kuolemantapauksen varalta

Riskihenkivakuutuksilla on suuri taloudellinen merkitys etenkin sellaisille perheille, joiden tilanne ei ole mahdollistanut säästöjen kerryttämistä. Kuolemantapauskorvaus on tarkoitettu korvaamaan sitä nettotulojen menetystä, minkä eteen perhe joutuu perheenelättäjän kuollessa joko sairauden takia tai tapaturmaisesti. Perhehuoltajan kuolema voi aiheuttaa perheen taloudellisen tilanteen niin merkittävän huononemisen, ettei pelkkä lakisääteinen sosiaaliturva riitä paikkaamaan sitä. Lisäksi julkinen sosiaaliturva ei edes sisällä kertakorvaustyyppistä kuolemanvaraturvaa, vaikka sellaisen tarve on äkillisessä ja yllättävässä tilanteessa monesti suuri. Leskeneläkkeet ja lapseneläkkeet eivät tuo riittävästi turvaa perheenelättäjän kuoleman varalta. Avopuo-

lisoilla ei puolestaan ole oikeutta leskeneläkkeeseen, jolloin vapaaehtoinen henkivakuutus turva jää ainoaksi mahdollisuudeksi varautua toisen avopuolison kuoleman varalta.

Hallituksen esitysluonnoksessa väitetään, ettei perilliselle ole eroa sillä, tuleeko vakuutuskorvaus säästämismuotoisesta tai puhtaasta riskivakuutuksesta. Perheiden lähtökohtatilanteissa on kuitenkin merkittävä taloudellinen ero niissä tilanteissa, joissa perhe on voinut säästää rahaa sijoitettavaksi asti verrattuna niihin tilanteisiin, joissa on voitu ottaa pelkkä riskihenkivakuutus, joka on etenkin nuorille varsin edullinen vakuutusmuoto.

Riskihenkivakuutus perustuu vakuutusentottajien populaatioon, jossa useat maksavat maksuja ja saavat taloudellista turvaa heti sopimuksen alusta lukien. Konkreettista taloudellista etua saavat tästä populaatiosta ne, joiden kohdalle vahinkotapahtuma osuu. Korvauksen verovapaan osan nykyinen 35 000 euron raja ei ole tarpeeseen nähden riittävä saati mitenkään korkea. Päinvastoin raja on ajan oloon jäänyt matalahkoksi ollen edelleen sääntämismuotonsa (1995) tasolla. Nykyisessä tilanteessa suuret riskihenkivakuutuskorvaukset tulevat aina verotetuiksi.

Suomalaisilla on vähän ja tasoltaan varsin vaatimattomia vapaaehtoisia henkivakuutuksia perheenelättäjän kuolemantapauksen varalle, vaikka kyselytutkimusten tulosten mukaan yli 80 % kansalaisista pitää tällaisia vakuutuksia tarpeellisena. Vain reilu kolmannes suomalaisista on ottanut vapaaehtoisen henkivakuutuksen, vaikka vuosittain kuolee n. 10 000 työkäistä. Tyypillinen korvaussumma on nykyään 25 000 – 50 000 euroa.

VATT:n tekemän tutkimuksen mukaan turvavaje on Suomessa hyvin merkittävä, keskimäärin 126 000 euroa, ja nuorten huoltajien kotitalouksissa vielä suurempi, keskimäärin 230 000 euroa. Koko kansantalouden tasolla Suomen turvavaje vastaa yhden vuoden bruttokansantuotetta. Yksityinen henkivakuutus turva kattaa vain hyvin vähäisen osan turvan koko tarpeesta, keskimäärin noin 4 prosenttia. (VATT-keskustelualoitteita 424 / 2007).

Perheiden vakuutus turvan mitoitukset ovat nykytilanteessa liian pieniä, mutta koska pienilläkin korvausmäärillä on suuri merkitys vähävaraisimpien perheiden talouden kannalta, ei etenkin riskihenkivakuutus korvausten verotusta tule kiristää.

3 Vapaaehtoisen sosiaaliturvan ottamiseen tulee kannustaa

Etenkin lapsiperheitä ja perheitä, joilla on isoja asunto- ja yritysluottoja, tulisi kannustaa turvaamaan taloutensa itse kustantamallaan riskihenkivakuutuksella. Näin välteään yhteiskunnan tukeen turvautuminen, eikä kuolemantapauksen vuoksi tarvitse realisoida perheen asuntoa tai esim. sukulaisten panttaamaa omaisuutta. Asuntojen realisointi saattaa olla myös käytännössä mahdotonta puuttuvien markkinoiden vuoksi erityisesti muuttotappiosta kärsivillä alueilla.

Perheiden talouden turvaamisen lisäksi riskihenkivakuutuksilla on merkittävä rooli yritystoiminnan jatkuvuuden varmistamisessa yrittäjän kuoleman varalta. Henkivakuutuksesta saatavan korvauksen avulla perinnönsaaja ja yrityksen jatkaja voi varautua

22.8.2016

Poikonen Piritta, Jormalainen Jouko, Redsvén Mona

perintöverojen maksamiseen sekä muiden mahdollisten perillisten perintöosuuksien lunastamiseen ja näin jatkaa yritystoimintaa keskeytyksettä.

Riskihenkivakuutus on sosiaalipoliittisesti perusteltu vakuutusmuoto, joka ymmärretään vapaaehtoiseksi sosiaaliturvaksi, johon ei lisäksi liity mitään varallisuudensiirron elementtejä. Vakuutustoimintaan liittyvät sosiaaliset syyt olivatkin perusteena verotoman vapaaosan määrittelylle vuonna 1995, jolloin aiemmin täysin verovapaat korvaukset saatettiin osittain veronalaisiksi (HE 68/1995). Kuolemantapauskorvausten osittainen verovapaus on edelleen hyvin perusteltu veromalli. Nyt kaavaillun verotuksen kiristämisen sijaan tulisi harkita keinoja saada ihmiset vakuuttamaan itsensä taloudellisten katastrofien varalle nykyistä paremmin. Riskihenkivakuuttamista voi verata omaisuusvakuuttamisen palovakuutukseen, joka on yhteiskunnallisesti hyväksyty ja merkittävä taloudellista turvaa luova vakuutus.

Jos riskihenkivakuutukset laitettaisiin nyt kokonaan verolle, annettaisiin väärä signaali sille enemmistölle suomalaisista kotitalouksista, jotka eivät ole varautuneet huoltajan poismenoon. Vaarana on, että entistäkin useampi jättää ottamatta vakuutuksen kokonaan tai nettoturvan taso muuttuu verotuksen kiristymisen takia entistäkin vaatimattommaksi. Suunnitellulla perintö- ja lahjaverolain muutoksella olisi vakavia negatiivisia vaikutuksia edellä mainitussa VATT:n tutkimuksessa todetun merkittävän turvavajeen kuromisen kannalta. Turvavajeen pienentämisellä on positiivisia sosiaalisia vaikutuksia: sillä voidaan vähentää suomalaisten perheiden kohtaaman shokin jälkeen tapahtuvia negatiivisia muutoksia, joita ovat mm. taloudellisista syistä pakotetut asuinmuodon ja -paikan muutokset sekä perheenjäsenten – tärkeimpänä lasten - taloudellisista syistä rajoittuvat mahdollisuudet osallistua harrastuksiin ja aktiviteetteihin. Turvan kokonaistason nostolla on myös positiivisia kansantaloudellisia vaikutuksia; kun kotitaloudet omaehtoisen varautumisen kautta rahoittavat pakollisia menojaan (tyypillisesti ensisijassa turvaavat asumisensa tutussa ympäristössä), jää kulusvoimansa menettäneelle kotitaloudelle mahdollisuuksia käyttää supistuvaa tulovirtaansa muuhun ja näin ylläpitää kysyntää.

Syyt siihen, miksi omaehtoista varautumista halutaan vaikeuttaa, jäivät esitysluonnoksessa epäselviksi. Samaan aikaan on meneillään merkittäviä julkisen turvan (TyEL, sote) uudistuksia, joiden henki on etuustasojen korottamisen sijaan säästämisorientoitunutta. Tällöin on vaikea nähdä, miksi omaehtoistakin varautumista halutaan ajaa alas.

Nyt käsillä olevassa esitysluonnoksessa muutoksen perustelut kilpistyvät lähinnä fisikaalisiksi motiiveiksi, jotka eivät kuitenkaan ole kokonaisuuden kannalta merkittäviä (20 miljoonaa euroa), mutta yksittäiselle perheelle veromuutoksen seuraukset voivat olla huomattavia. Esitysluonnoksessa todetaankin, että henkilötasolla voidaan havaita huomattavia veronkiristyksiä.

Perintö- ja lahjaverotusta on tarkoitus keventää 60 miljoonalla eurolla ja ainoaksi keinoksi paikata tätä verokertymän heikennystä esitetään vakuutuskorvausten verotuksen kiristäminen, mistä arvioidaan saatavan 20 miljoonaa euroa lisää verotuloja, jolloin esityksen nettovaikutuksena verotulot vähenisivät 40 miljoonaa euroa. *Ehdotuksen mukaisten veronkevennyksien, jotka painottuvat ensimmäisen veroluokan lahjaverorasteikon ylimpiin portaisiin, ainoaksi rahoitustavaksi esitetään siis vakuutusturvaan huolehtineiden perheiden verotuksen kiristämistä.*

4 Vakuutustoiminta on tiukasti säänneltyä

Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että veromuutosta ei voida kohdistaa pelkästään säästöhenkivakuutuksiin sen vuoksi, että toimenpiteiden vaikutusta voitaisiin kiertää toteuttamalla toisiinsa tosiasiallisesti liittyvät vakuutukset erillisillä vakuutus sopimuksilla. Tätä ei kuitenkaan hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa ole millään tavalla täsmennetty eikä ole tuotu esiin miten tämä voitaisiin mahdollisesti toteuttaa. Olettaman perusteena ei voi olla ajatus siitä, että vakuutusyhtiöt toimisivat vastoin lain säännöksiä.

Jos vakuutuksenottaja suorittaa maksuja sekä säästö että riski henkivakuutukseen, on maksut säännösten perusteella kohdistettava vakuutusmatemaattisin perustein oikein kumpaankin vakuutukseen erikseen. Tämä on lausuttu esimerkiksi TVL 34 §:n 5 momentissa, jossa todetaan, että jos vakuutus sopimus sisältää useita vakuutuksia, verotuksessa vakuutusmaksu jaetaan eri vakuutuksille vakuutusmatemaattisin perustein. Tilanne on luonnollisesti sama, vaikka vakuutuksia olisi otettu erillisinkin sopimuksin. Tämä johtaa siihen, että myös erääntyviä vakuutus korvauksia kohdellaan säästö- ja riski henkivakuutusten osalta eri verosäännöksin.

Huomattakoon lisäksi, että myös vakuutuslainsäädäntö asettaa vakuutusyhtiöille selkeitä velvoitteita erilaatuisten vakuutusten erillään pitämiseksi. Henkivakuutuksen osalta todetaan vakuutusyhtiölain 13 luvun 1 §:n 2 momentissa seuraavasti: ”Uusien henkivakuutusten vakuutusmaksun laskuperusteita laadittaessa on huolehdittava vakuutettujen etujen turvaamisesta siten, että vakuutusyhtiö selviytyy kaikista vakuutusten sille aiheuttamista sitoumuksista joutumatta käyttämään muita varoja kuin näiden vakuutusten vakuutusmaksuja ja niiden sijoittamisesta saatavia tuottoja tavalla, joka saattaisi vaarantaa 11 luvun mukaisten pääomavaatimusten täyttymisen.

5 Verotuksen kiristäminen koskisi useita vakuutusmuotoja ja suurta vakuutettujen joukkoa

Perintöverolain 7 a §:n piiriin kuuluvat lähtökohtaisesti kaikki perittävän kuoleman johdosta henki- tai henkilövakuutuksista maksettavat kertakorvaukset. Verotuksen kiristäminen koskisi siis myös kaikkia kuoleman takia maksettavia kuolemantapauskorvauksia, joita voi liittyä sairauskulu- ja matkustajavakuutuksiin, ryhmäläkkeisiin sekä vapaaehtoiisiin tapaturmavakuutuksiin. Hallituksen esitysluonnoksessa ei kuitenkaan käsitellä näitä em. tuotteita lainkaan, mikä antaa vaikutelman siitä, ettei aiotun muutoksen kaikkia ulottuvuuksia ole otettu valmistelussa huomioon.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen myötä riski henkivakuutusturvan piirissä ovat kaikki yksityisen sektorin työntekijät. Vastaavat järjestelyt on olemassa myös julkisen sektorin työntekijöille. Myös näiden vakuutusten verotusta on aikomus kiristää.

22.8.2016

Poikonen Piritta, Jormalainen Jouko, Redsvén Mona

6 Säästöhenkivakuutuksiin liittyvän kuolemanvaraturvan verotus tulee arvioida vasta kokonaistarkastelun yhteydessä

Hallitusohjelman mukaan pääomatuloverotuksesta, omaisuuden verotuksesta sekä eri sijoitusmuotojen verokohtelusta tehdään selvitys vaalikauden aikana. Tarkastelu on tarkoitus tehdä vuonna 2017. Koska siinä yhteydessä tultaneen tarkastelemaan säästöhenkivakuutusten verokohtelua kokonaisuutena, ei säästöhenkivakuutuksiin liittyvän kuolemanvaraturvan muuttaminen ole tässä yhteydessä perusteltua kokonaistarkastelusta irrallisena toimenpiteenä.

7 Luonnoksen muita ongelmakohtia

Toisin kuin esitysluonnoksessa sanotaan, *riski*henkivakuutusten vapaaosan poistamista ei suinkaan esitetty verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportissa (Valtiovainministeriön julkaisu 51/2010, joulukuu 2010), vaan kyseisessä raportissa tarkastelu rajoittui *säästö*henkivakuutusten muodossa tapahtuvien sijoitusten verokohteluun. Tästäkin syystä esitys on etenkin riskihenkivakuutusten osalta yllättävä. Säästöhenkivakuutusten osalta esitys taas on jo edellä kuvailulla tavalla ennenaikainen ja irrallinen.

Esitysluonnoksessa on todettu, että säästäjälle ja veronsaajalle vakuutus tuotteen valinta voi veroedusta huolimatta johtaa epäedullisempaan tulokseen kuin vaihtoehtoinen sijoituskohte. Väite on irrallinen, perustelematon ja vaatisi tuekseen todella perinpohjaisen selvityksen.

Eräs esitysluonnoksessa huomiotta jäänyt ulottuvuus liittyy lesken saaman korvausosuuden verovapauteen (puolet ja kuitenkin vähintään 35 000 €), joka on johdettu avio-oikeuden nojalla tehtävän osituksen periaatteista. Lesken saaman vakuutus korvauksen verotuksen kiristäminen asettaisi vakuutus korvaukset eriarvoiseen asemaan pesän omaisuuden kanssa. Kuolinpesän kautta leski voi saada avio-oikeuden nojalla vähintään puolet pesästä osituksessa ja vähemmän omistavalla puolisolle tuleva taksinko on aina verosta vapaa. Tämä ei voi olla muutokselle asetettu tavoite.

Esitysluonnoksen tässä muodossa tehtävällä muutoksella muutettaisiin säästöhenkivakuutusmuotoinen säästäminen verotuksellisesti merkittävästi muita sijoitusmuotoja epäedullisemmaksi, sillä muussa kuin säästöhenkivakuutuksen muodossa oleva, taksinkona maksettava omaisuus olisi verovapaata, mutta muilta ennako-oletuksiltaan vastaavassa skenaariossa suoraan edunsaajamääräyksen nojalla maksettava säästöhenkivakuutukseen säästetty omaisuus olisi leskelle kokonaan perintöveron alaista.

Riskihenkivakuutuksen verotuksen kiristäminen johtaa siihen, että vakuutusturvaa pitää nostaa, jotta nettokorvaussumma pysyisi nykyisellä tasolla. Vakuutusturvan korottaminen edellyttää selvitystä vakuutetun terveydentilasta, joilloin ne vakuutetut, joiden terveydentila on vakuutuksen ottamisen jälkeen huonontunut, eivät saa henkivakuutusturvaansa korotettua ennen verotuksen muuttamista olleelle tasolle. Tässä tilanteessa verotuksen kiristymisen vaikutukset kohdistuisivat niihin, joiden perillisten turvan tarve on kaikkein todennäköisin. Korkeamman vakuutusturvan hinta on luonnollisesti alkuperäistä korkeampi, minkä takia kaikki vakuutuksenottajat eivät välttämättä kompensoi veronkorotuksen haittavaikutusta, vaan haitan annetaan realisoitua pienempinä korvauksen nettosummina. Joka tapauksessa ehdotettu voimaantulo-

22.8.2016

Poikonen Piritta, Jormalainen Jouko, Redsvén Mona

ajankohta on aivan liian lähellä, jotta vakuutusyhtiöt voisivat tiedottaa asiakkaitaan verotuksen muuttumisesta, ja jotta asiakkaat voisivat tehdä tarvittavia muutoksia vakuutuksiinsa.

Esitysluonnoksessa ei käsitellä muutoksen edellyttämää siirtymäaikaakaan, vaan lakimuu-
tosten olisi tarkoitus tulla voimaan heti vuoden 2017 alusta myös vakuutuskorvausten
veronkiristysten osalta. Voimassa olevien vakuutusten korvaustaso on kuitenkin so-
vittu nykyiset verosäännöt huomioiden, jolloin verotuksen kiristyminen edellyttäisi
korvaussummien nostamista, jos korvaustason halutaan vastaavan nettomäärältään
aiemmin tavoiteltua tasoa. Korvaussumman muuttaminen edellyttää kuitenkin sopi-
muksen uudelleen neuvottelua eikä sitä voi tehdä kumpikaan osapuoli yksipuolisesti
ilmoittamalla.

Todettakoon myös, että on huomattava määrä vakuutuksenottajia, jotka eivät enää
pysty valvomaan taloudellisia tai henkilökohtaisia etujaan eivätkä siksi voi muuttaa
henkivakuutuksensa edunsaajamääräystä. Vakuutetulle mahdollisesti määrätty
edunvalvoja ei myöskään voi muuttaa edunsaajamääräystä vakuutetun puolesta,
koska edunsaajamääräyksen muuttaminen katsotaan testamentin tekemiseen tai pe-
ruuttamiseen rinnastuvaksi korostetun henkilökohtaiseksi oikeustoimeksi, joita voi
tehdä ainoastaan päämies itse. Tällöin vakuutuksen edunsaajamääräys ei enää laki-
muutoksen jälkeen välttämättä vastaa vakuutetun tahtoa.

Finanssialan Keskusliitto vastustaa kuolemantapauskorvausten verotuksen kiristä-
mistä ja toteaa samalla, että näin yllätyksellisiä elementtejä sisältävän hallituksen esi-
tysluonnoksen lähettäminen lyhyelle lausuntokierrokselle heinäkuun alussa lomakuu-
den ajaksi ei edesauta laadukkaan ja harkitun lainsäädännön tekemistä.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Lea Mäntyniemi
johtaja